

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 1-ej po południu z wyjątkiem świąt i dni świątecznych.

BIURO REDAKCJI I EKSPEDYCJA ul. Chorążcza 11.
ADMINISTRACJA ul. Podwale 3. — Egzemplarze gazety do 11-tych w Ekspedycji ul. Chorążcza 11, w biurze dzienników i. LON GŁOWSKI i SKA Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trailach. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.890.
Telefon redakcji Nr. 178. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
na prowincji

120 MK

PRENUMERATA

	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	rocznie
w Łwowie bez dostawy	2500	7000	12000	25000
w Łwowie z dostawą	2700	7700	12700	25700
przesyłką pocztową w Polsce	2700	7700	12700	25700
przesyłką pocztową w innych państwach	3200	9000	14000	28000

Wszystkie ogłoszenia przyjmie Administracja „Gazety Lwowskiej”. Lwów, ulica Podwale 3, w godzinach od 5-21 3-7; biuro B. Sokółowski i Ska ulica Jagiellońska 7.

Przemówienie Naczelnika Państwa wygłoszone na konferencji ze stronnictwami.

PAT. ogłasza dziś przemówienie to w dołownej osnowie.

Oto jak brzmiały słowa J. Piłsudskiego:

„Szczepnie Panowie! Zaczęć od podziękowań. Przedewszystkiem należą się one gospodarzowi domu p. prezydentowi ministrów. Obarczyłem go tem zobrańiem, gdyż nie miałem innego wyjścia. Sejm jest na razie zamknięty. Belweder, gdzie sam jestem gospodarzem, nie należy w tej chwili do mnie — oczekuje innego, który może nie będzie zadowolony z moich praktyk. Stałem na gruncie neutralnym, gdzie gospodarz domu ma pewne obowiązki wobec mnie i żałuję, jeżeli z tego powodu ma przykrość. Postanowiłem wystąpić przed wami jak ekspert — ekspert dla tej pracy, która się obecnie zajmujemy przed wyborem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Jestem takim ekspertem jedynym w Polsce, gdyż pełniłem 4-letnią służbę jako przedstawiciel państwa. Tak, jak byłem jeden, będzie jeden również w swej pracy przyszły prezydent Rzeczypospolitej.

Oznacza to, że z urzędu bez względu na swój charakter osobisty musi pracować indywidualnie z koniecznymi wyjątkami takiej metody pracy. Natomiast stykać się będzie w swej robocie zawsze z grupami zorganizowanymi, znającymi prawo solidarności, obowiązujące wszystkich wchodzących w skład grupy. Nawet Rada Ministrów ma wiążące na zewnątrz prawo, zmuszające do tchuwa, obowiązujących wszystkich i do podawania panu Prezydentowi Rzeczypospolitej faktów dokonanych przez solidarnych ludzi, związanych organizacją. Z jednej więc strony jest metoda pracy indywidualnej, z drugiej strony metoda pracy koleżeńskiej. Jest to nieodłączny wanunek pracy tak urządzonej, że nieuniknionymi są konflikty i tarca, wywołane przez sprzeczność tych dwóch metod pracy. Metoda ta rozwiązywania tych konfliktów i sprzeczności przez Prezydenta Rzeczypospolitej zależy najczęściej od jego osobistego charakteru. Na charakter więc osobisty baczna należy zwracać uwagę przy wyborze prezydenta Rzeczypospolitej.

Przechodzę do samej pracy. Przewodnikami dla przedstawiciela państwa i narodu mają być określenia dane w konstytucjach. Na krótkiej, najkrótszej w świecie konstytucji, która była moim udziałem, zatrzymywać się długo nie będę. Dla jej charakterystyki zaznaczam, że dopiero wczoraj przy ponownych studiach nad nią, dowiedziałem się rzeczy zgola niespodziewanych nie tylko dla mnie, ale prawdopodobnie i dla panów. Dowiedziałem się bowiem, że naczelnym wodzem naszej armii nawet podczas wojny byłem wbrew woli tej krótkiej „pani”, która właściwie żądała odemnie, abym nicstety słuchał jedynie uchwał sejmowych. Dla wojska, będącego w stanie wojny, znalaziono jedynie określnik, który brzmi: „Naczelnik Państwa jest wykonawcą uchwał Sejmu w sprawach wojskowych”. Krótko i jasno Sejm dowodzi wojskiem. Długa konstytucja zawiera dla pracy prezydenta Rzeczypospolitej o wiele więcej określników i daje mu na drodze znacznie więcej wskazówek.

Przebiegnę tu przed panami pokrótce główny

jej dział, tyczący się p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Najczęściej zgodnie z konstytucją musi on mieć do czynienia z panami Ministrami. Określone to jest w ten sposób, że on sprawuje rządy, rządzi zaś Ministrowie, przyczem on jest nieodpowiedzialnym, odpowiedzialnymi zaś są oni.

Sytuacja dla pana Prezydenta trudna i niebezpieczna, albowiem każda jego czynność jest z racji jego nieodpowiedzialności kontrasygnowana. Znajduje się on tak jak małe dziecko pod stałą opieką Ministrów. Nie użyję tu na serio żartu, że nawet prywatne moje akty w Belwederze muszą być pod opieką i kontrasygnowane. Zarazem jednak pan Prezydent Rzeczypospolitej ma sprawować rządy. Ile tu pola dla konfliktów, ile tu pola dla tarć i ile tu świadomych lub bezwiednych przeszkód dla pracy Prezydenta Rzeczypospolitej. Rozumiem, że poza Ameryką wszędzie istnieje to samo, a zatem żyć z tem można — a skoro konstytucja nasza tak każe — to i trzeba. Niechybnie jednak wybrnąć z tego pan Prezydent Rzeczypospolitej może jedynie za pomocą osobistego wpływu, dla którego, co prawda nie ma żadnych ograniczeń, ale też i żadnego przymusu ani dla jednej, ani dla drugiej strony. Przymus raczej po stronie Prezydenta, który musi jednak zgodnie z konstytucją sprawować rządy. Lecz minusem dla niego jest naturalna u uczciwych ludzi obawa, by wpływ jego nie sięgał tak daleko, aby miał znaczenie przymuszania innych do niesienia odpowiedzialności tam, gdzie on sam jest nieodpowiedzialny. W sytuacji takiej Prezydent powinien mieć umiejętność nieledwie kobiecą: dotykaniem duszy panów Ministrów intuicyjnie szukać do nich drogi — pozostając zarazem pod codzienną i cogodziną ich opieką.

W sprawie ministrów sytuacja w długiej konstytucji jest naprawiona w porównaniu z krótką pod jednym względem, a mianowicie pod względem załatwiania kryzysów tych, które mają tak smutną historję w obiegłej dobie. W długiej konstytucji pozostawione to jest indywidualnej i szybszej metodzie pana prezydenta Rzeczypospolitej. W tej roli, jak ja określiłem — zegarmistrza, któremu przynoszą do naprawy zegarek nie przez niego zepsuty — będzie miał pracę łatwiejszą, niż poprzednia, jaką ja miałem. Jest to może jedynie realny, nie kobiecy wpływ pana prezydenta Rzeczypospolitej w stosunku do panów ministrów. Przejrzałem poważnie, na czem polegać może wedle brzmienia konstytucji stosunek prezydenta do Sejmu i Senatu i poza jego wyborem znalazłem tylko grożące mu kary za zdradę państwa, pogwałcenie konstytucji i przestępstwa karne. Przypuszczam, że jest to przeoczenie. Pod tym względem prezydent Rzeczypospolitej jest uzbrojony silniej dla konfliktów i tarć niż w stosunku do ministrów, jest bowiem nieodpowiedzialny parlamentarnie przed Sejmem i Senatem.

Praca więc jego w tym kierunku może się oznaczać pewną siłą, o ile on zechce, polegać jednak musi i w tym wypadku jedynie na swych osobistych zdolnościach wywierania wpływu temi czy innemi drogami.

Przechodząc od najjaśniejszego określenia pracy Prezydenta Rzeczypospolitej do reprezentacji, przypominam sobie, że w młodości miałem zamiłowanie do czytania życiorysów wielkich ludzi. Pomiedzy nimi roily się owe czasy od imion królów. Każdy z nich skarżył się na ciężary reprezentacji. Smiertel się z tego i zostałem ukarany. Ciężary spadły i na mnie. Ciężary te są bardzo duże, polegają bowiem na tem, że człowiek może być rzadko sobą. Wszystkie wystąpienia na zewnątrz swego domostwa są otoczone pewną ceremonją, po-wynia przymusem w stosunku do siebie, przymusem koniecznym dla pracy reprezentacyjnej. Ale i w codziennej pracy wewnątrz swego domu przy każdym zetknięciu się ze światem zewnątrznym (audjencje, audjencje i jeszcze raz audjencje), reprezentant państwa i narodu w rzadkich wypadkach może być sobą, gdyż reprezentuje wszystkich i Ministrów, z którymi nie chce, lub nie może stać w sprzeczności i niezwykłe swobodnie wypowiadający się Sejm i Senat i te nieuchwilne rzeczy, któremi są teno, ta, uczucia, a nawet mokiody sentymenry ogólni. Odrazu chcą się zastrzedz. Nie mówię nic przeciw konieczności reprezentacji. Reprezentacja jest nieodłączna od każdego ugrupowania ludzkiego. Stronnictwa czy partje, gminy czy miasta szukają zawsze reprezentacji na zewnątrz i to reprezentacji godnie przedstawiającej; to, czem jest dana grupa czy organizacja.

Jest to potrzeba, której nie zaspokoić nie można, pomimo wszystkie ciężary składane na reprezentanta. Dla dźwigania ciężarów reprezentacji na urzędzie Prezydenta Rzeczypospolitej potrzeba dwu rzeczy: człowieka, któryby umiał godnie znośić te ciężary, zatem człowieka, któremu to łatwo bez walki ze sobą samym przychodzi i trzeba drugiej jeszcze rzeczy: pieniędzy. Pieniądzy dlatego, że to kosztuje nieraz słono i że w przeciwnym wypadku reprezentuje się cymba-needzę, jak to było moim udziałem. Nie idzie tu panowie o skargi, gdyż sam tego nie wymagałem, bo pieniądze nie lubię. Może zreszta szukano reprezentanta godniejszego w osobach tych, których bardziej wyposażono — lecz zwracam uwagę i podkreślam, że reprezentacja kosztuje i przyszły Prezydent Rzeczypospolitej w trudnem nieraz będzie postawiony położeniu, gdy nie dla fantazji, lecz dla włożonej na niego pracy zabraknie mu pieniędzy. W budżecie moim bywałem nieraz bankrutem po jednym wydanym obiedzie urzędowym.

Chcę zwrócić uwagę na art. 148. konstytucji, który mówi o reprezentacji i czy przez zapomnienie, czy rozmyślnie — wolę przypuszczać że to jest zapomnienie — ogranicza prezydenta Rzeczypospolitej do reprezentowania państwa jedynie na zewnątrz, usuwając go zatem od reprezentacji państwa na wewnątrz. Artykuł ten brzmi: „Prezydent Rzeczypospolitej reprezentuje państwo na zewnątrz”. Pod tym względem określniki konstytucji mojej, to znaczy krótkiej konstytucji, były mniej ograniczające.

Przechodzę do stosunku prezydenta Rzeczypospolitej do wojska. Określniki konstytucyjne zawarte w artykule 46 godne są uwagi. „Prezydent Rzeczypospolitej jest najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych państwa”. Przypomina to mimowoli określenia prawne w stosunku do najbrzydszej strony wojska: do jego przestępstw i zbrodni po-

Sesja Izb.

Wczoraj w gmachu sejmowym odbyło się pierwsze posiedzenie komisji regulaminowej senatu. Rozpatrywano projekt regulaminu senackiego, zgłoszony przez senatora Nowaka. Referował senator Buzek. W dyskusji zabierali głos senatorowie Woźnicki, Posner i Braude. Uchwał nie powzięto. Dalszy ciąg obrad jutro o godz. 10. rano.

Wczoraj o godz. 12. w południe Marszałek Sejmu Rataj zwołał posiedzenie Wicemarszałków, na którym omawiano sprawę podziału czynności Wicemarszałków, oraz kwestie przeprowadzenia Zgromadzenia Narodowego, które odbędzie się w sobotę, 9. bm. o godz. 12. w południe.

Pozatem rozpatrywano program najbliższych prac Sejmu.

Podział czynności Wicemarszałków przeprowadzono w ten sposób, że asygnaty podpisywać

będą Wicemarszałkowie Seyda, Osiecki i Moraczewski, sprawę mieszkań poselskich i budżetu obejmuje Wicemarsz. Gidyk, biblioteką zaś rozporządzać będzie Wicemarsz. Moraczewski.

O 5. bm. odbyło się pierwsze posiedzenie komisji regulaminowej Senatu pod przewodnictwem sen. Zdanowskiego, poświęcone rozpatrzeniu projektu regulaminu, opracowanego przez sen. Nowaka. W rozprawie, która się wywiązała, senatorowie Woźnicki, Braude i Posner sprzeciwili się przedewszystkiem zbyt wielkim uprawnieniom Marszałka Sejmu.

Oświadczono się przeciw ograniczeniu przemówień, oraz domagano się utworzenia większej ilości komisji, niż projekt przewiduje. Dalsze obrady odroczone.

P. Clémenceau przeciwko materializmowi ekonomicznemu.

Dnia 11. listopada 1918 r. przedkładając Izbie francuskiej klauzulę układu o zawieszenie broni, wypowiedział Clémenceau zdanie, któreby wyrzucił w swem narodowym sumieniu i pamięci winien każdy prawy syn Ojczyzny: „Ślubujemy tu wszystkim w tej historycznej chwili, którą przeżywamy, iż każdy z nas całym sercem, siłami wszystkimi pracować będzie dla dobra Francji”.

W 4 lata później, w dniu 11 listop. 1922 Clémenceau, starzec 81-letni, lecz wiekiem niespożyty, poprzez Ocean puszcza się w drogę, by żywym, potężnym a przekonującym słowem stanąć w Ameryce na straży zapoznanych — czy też niedocenionych przez nią praw i interesów Francji.

Szanowna postać „starego tygrysa”, trudów nieobaczone zamierzenie jego, rozbudzają w Amerykanach zarówno cześć i uznanie, jak zainteresowanie ogólne: nie więc dziwnego, że echa pierwszych już kroków jego na ziemi wolności skwapliwie chwytają dziennikarze i reporterzy piśmi, pragnący o tem i owem posłyszec wytrawne zdanie osiwiatego w trudzie polityki męża stanu i w lot je podać swoim czytelnikom.

W Nowojorskim „World” ukazał się drugi z rzędu artykuł p. Clémenceau, którego przedmiotem jest materializm ekonomiczny. Roztoczywszy w nim bynajmniej nie optymistyczny obraz obecnego gospodarczego położenia świata, dowodzi sędziwy autor, iż złego powodem jest wprowadzony w dziedzinę stosunków międzynarodowych, a zakmiczany przez Ułr. Illaynard Keynes’a system materializmu ekonomicznego.

Teoria p. Keynes’a — oświadcza p. Clémenceau — jest wyzwaniem, rzuconem ideałom, jakie czasu zmagani się wojennych były wytyczną, oraz moralną sprężyną działania państw i narodów z sobą sprzymierzonych. Wychodząc z założenia jego doktryny, wymagałaby ekonomiczna równowaga świata, by Niemcy wyszły nietknięte i całe z katastrofy, którą rozpętały zbrodniczą ręką. Ależ w takim razie — to list żelazny, to z góry i raz na zawsze zapewniona bezkarność potężnych burzycieli pokoju i porządku świata, skoro rzekomy interes ogólny miałby na wypadek niepowodzenia podjętej przez nich imprezy żądać przywrócenia ich do stanu pierwotnej potęgi i rozkwitu. Naodwrot zaś — narodem ekonomicznie słabym byłaby raz na zawsze zamknięta droga do usamodzielnienia się politycznego. Doszłyby zatem do głosu ponownie brutalne hasła Jagow’ów i Biłow’ów: „Biada słabym!”.

Teoria powyższą cieszyła się — zdaniem p. Clémenceau — pewnem powodzeniem, póki w niej widziano premisę rozwiązania przesuniętych dynamicznie rozpędu produkcji anglo-saksońskiej.

skie oddawały się w myśl tej doktryny złudzeniu, iż jedynie nawrót do niczem niekrepowanej wolności handlu zdolny jest upuścić otworzyć dla intensywnie przez czas wojny wzmożonej ich produkcji. Życie tymczasem zadało kłam doktrynie.

Klient europejski — dowodzi słusznie Clémenceau — konsument kontynentalny, pozostawiony siłom własnym, nie był w stanie nadażyć dynamicznie rozpędu produkcji anglo-saksońskiej. Kryzys walutowy obniżył o połowę przeszło siłę kupna Europy kontynentalnej: ucierpało też na tem zboże amerykańskie porówni z węglem angielskim. I tu i tam kryzys hyperprodukcji oraz fala strajków ozwały się groźnym pomrukiem w odpowiedzi na walutową katastrofę kontynentu.

Rozstrząsając w dalszym ciągu tezę Mr. Keynes’a w oddziaływaniach jej lub zamierzeniach na temat rewizji traktatów, oraz politycznej i gospodarczej odbudowy Europy, wykazuje p. Clémenceau na każdym niemal kroku omyślność jej i niechybne bankructwo.

Cheąc-niechając — kończy — przyznać musimy, iż wielka wojna 1914--1918 r. była raczej wojną polityczną, niż ekonomiczną: zwycięstwo nasze było zwycięstwem nacjonalizmu. Oto zasada, na podwalinach której budować nam należy. Winniśmy poprzez nowo powstałe a krwią serdeczną narodu wykreślone granice odnowić tradycję dawnych stosunków ekonomicznych: wiemy to dobrze i chętnie przystapimy do tej odbudowy. Czy jednak może ta praca odrodzenia postępować chylżym a niepowstrzymanym krokiem, gdy kwestionuje się wciąż jeszcze samą merytoryczną stronę wytknięcia tych granic?... Tak zdawało się wielu Anglo-Saksonom, lecz byli w błędzie: wymowie faktów przeczyć dziś nie podobna.

Stworzyliśmy w Europie nową platformę równowagi politycznej: doskonała ona nie jest, przyznaję — lecz w każdym razie lepsza, niż ustosunkowanie z r. 1914. Musimy więc teraz urządzić ten dom nasz nowy — zaadaptować go do potrzeb doby obecnej — niejedno w nim znieść, niejedno przebudować — usłaść — wykończyć — tak, dobrze o tem wiemy.

Lecz jakże jest możliwą ta praca przebudowy, jeżeli możliwym jest renesans, skoro co chwila dochodzą nas głosy, że dom nasz zburzyć, w gruz rozbić należy, by go od posad na nowo postawić?... Fakultet uzdrowieńczy naszej ekonomiki, to consilium wielce uczonych i mądrych teoretyków, lecz naimo to niebezpieczeństwo grozi życiu pacjenta w ich rękę: a pacjent żyć chce, oddechać pełną piersią, nie słysząc zachęcającej formułki mego ordynariusza: „Tylko spokojnie: żaden z mych chorych nie umarł niewyleczony”.

trajność w sporze polsko-ukraińskim w gruncie rzeczy jednak sympatiami swemi obdarzali rząd Petruszewycza odnosząc się równocześnie wrogo — jak to podówczas było w modzie — do narodu polskiego. Później na skutek zwycięstw polskich, w miarę gruntowania się władzy polskiej w tej części kraju, realnie myślące żydostwo usiłowało stworzyć dogodne dla siebie warunki w istniejących ramach i nie okazywało żadnej och-

ty do jakiegokolwiek czynnego angażowania się na rzecz koncepcji Petruszewycza, aczkolwiek naodwrot nie zdeklarowało się nigdy wyraźnie, że stoi na gruncie przynależności wschodniej Małopolski do Państwa polskiego. Nie uczyniło nawet tego wówczas, gdy była do tego najodpowiedniejsza pora, i zn. z okazji wyborów do Sejmu i Senatu, w których partja sionistyczna reprezentująca ogół żydostwa postanowiła wziąć czynny udział. Decyzję tę motywowały koła sionistyczne koniecznością ochrony żydowskich interesów wszędzie, gdzie tylko one tej ochrony wymagają.

Decyzja ta sama w sobie pośrednio dowodząca, że państwowość polską w tej części kraju — wywołała szalone oburzenie wśród nacjonalistycznych kół ukraińskich i ich prasy. Grożono żydom za to zęgsta narodu ukraińskiego, terrorem, bojkotem itp. Decyzja widocznie miała być nieodwołalną, gdyż żydzi nad pogroźkami temi przeszli do porządku dziennego i poczęli się z dużym nakładem energii do wyborów przygotowywać.

Trudowicy ukraińscy widząc tak zdecydowaną postawę, dali za wygraną i bezsensownych pogroźek zamiechali, niemniej widocznem było, że urazę w sercu zachowali — świadczyły o tem zgłiszczą kilku folwarków żydowskich i od czasu do czasu kąśliwe uwagi na temat żydowskiej wierności na łamach prasy ruskiej.

Ale „w polityce sentymentów niema”, uraz nie należy długo w sercu chować, gdy można znów ubić jakiś interes. Na skutek sukcesu wyborczego odniesionego przez żydów na terenie wschodniej Małopolski, koła trudowickie przyszły do przekonania, że postawie żydowscy mogliby od czasu do czasu wygłosić w Sejmie jakąś „zajawę”, gdyby coś mogło grozić interesom lub polityce trudowickiej klikki. Mogli trudowicy powierzyć ochronę interesów ukraińskich nie znającym tutejszego terenu posłom wołyńskim, dlaczegożby też obrony nie mogli się podjąć znający tutejszy teren posłowie żydowscy.

Wyrazem tych zaleceń jest zamieszczony w „Swobodzie” z dnia 6. bm. artykuł pt. „Polskie wybory i żydzi”. Rozpoczyna on się stwierdzeniem, że pozycja żydów w obecnych wyborach całkiem była różną od pozycji Ukraińców, w czem nieści się pośrednio aprobatą ich decyzji wzięcia udziału w wyborach. W dalszym ciągu autor przyznaje, że żydzi naogół neutralność utrzymali, czego widomym dowodem ma być fakt, że mimo zachodów Polacy (co jest niestety prawdą) nie zdołali od nich uzyskać oficjalnej deklaracji, że stoją na gruncie przynależności wsch. Małopolski do Polski. Ta zasługa przemazuje w zupełności wszystkie winy żydostwa w stosunku do Ukraińców tak, że autor z pełnem zrozumieniem pisze w dalszym ciągu o motywach, które żydów do czynnego udziału w wyborach zniwoliły. Nakoniec wreszcie daje wyraz nadziei, że żydzi postawie nie dadzą się w żadnym wypadku użyć do jakiejś akcji przeciwukraińskiej. Pierwsze kroki reprezentacji żydowskiej w Warszawie dają — zdaniem autora — podstawę do żywienia takiej nadziei.

„Dla żydów rozstrzygającym momentem jest ekonomiczny interes i warunki narodowego rozwoju, a te na wschodnio-galicyjskim terenie przemawiają za ukraińską państwowością” — kończy autor.

Zobaczmy niebawem jak to będzie!

A. Z.

Z prasy ruskiej.

UMIZGI DO ŻYDÓW.

Stosunek Ukraińców do żydów ma od końca wojny począwszy swoją bogatą historję. W listopadzie r. 1918 był to stosunek nad wyraz przyjazny; żydzi ogłosili pro foro externo swą neu-

Lozańskie walki o cieśninę.

Dzienniki wiedeńskie donoszą z Lozanny: Walka o cieśninę Dardaneelską rozpoczęła się 4. b. m.

Na posiedzeniu tego dnia Turcy oraz Rosja złożyły oświadczenie, z którego wynika, że załatwienie tej sprawy napotka ogromne trudności. Ismed pasza powołał się w tej sprawie na notę Zgromadzenia Narodowego Angery z dnia 4 października, w myśl której kwestja cieśnin może być traktowana tylko przy współudziale wszystkich państw morskich. Ismed przypominał, że cieśnina Bosforu są terytorjum tureckiem. Bezpieczeństwo Konstantynopola musi być za-

wszelką cenę zapewnione. Na tej podstawie Turcy gotowi są do zawarcia umowy, która nie przynosiłaby szkody ich interesom.

Lord Curzon wywnioskował, że oświadczenie tureckie jest niewystarczającym, na co Ismed odpowiedział w te słowa: „Nie mam nic więcej do powiedzenia”.

Następnie zabrał głos Cziczerin, którego oświadczenia wywarły wprost sensacyjne wrażenie, gdyż oświadczył, że Rosja żąda zapewnienia równouprawnienia z wszystkimi mocarstwami, gwarancji pokoju, bezpieczeństwa wszystkich terytoriów rosyjskich, jako też zupełnej swobody w uregulowaniu stosunków gospodarczych do innych państw. Rosja zastrzegła sobie w sprawie cieśnin Dardanelskich bezwzględna wolność żegluga handlowej. Cieśniny otwarte mają być poza tym tylko dla tureckich wojennych okrętów. Ani w pokoju, ani w wojnie nie wolno żadnej innej flocie wchodzić do cieśnin. Rosja oświadcza się stanowczo przeciw okupacji Konstantynopola przez mocarstwa ententy, jako sprzeciwiające się interesom rosyjskim.

Z komisji rozbrojeniowej.

Z Moskwy donoszą pod dniem 4. bm.: Po przemówieniu Litwinowa zabrał głos

przedstawiciel Estonii,

który zaznaczył, że Estonia od lat 6-ciu dąży do utrzymania i umocnienia stosunków pokojowych ze swoimi sąsiadami. Delegat jest przekonany, że rezultaty konferencji zależą w wysokim stopniu od jedności wszystkich uczestników konferencji.

Delegat Lotwy

oświadczył, że jeszcze przed rozpoczęciem konferencji i Lotwa dała dowody, że nie ma ona żadnych wrogich zamiarów wobec swych sąsiadów.

Przewodniczący delegacji polskiej

ks. Radziwiłł oświadczył, że nietylko Rząd, który delegację polską upoważnił do rokowań, lecz cały naród polski z najwyższym zainteresowaniem będzie śledził prace konferencji, od których oczekuje gwarancji dla długotrwałego pokoju i zbliżenia się z Rosją, z którą dzielili ciężkie chwile podczas długiej wojny. Delegat zapowiada, że przedstawi propozycje o charakterze politycznym, które, ma nadzieję, zasłużą na uwagę i stana się podstawą do dyskusji w sprawach technicznych. Poza tem zaznaczył delegat, że przyłącza się do oświadczeń delegatów Estonii, Finlandji i Lotwy, a następnie oświadczył, że jest upoważniony

ze strony Rumunii

do przedłożenia pewnych deklaracji, które następnie będą zatwierdzone przez rząd rumuński, co w znacznym stopniu ułatwi zadanie konferencji. Najważniejszą rzeczą jest stworzenie sytuacji zapaństwa i pełnego spokoju dla codziennej pracy narzuć narodów, w złożonych zadaniach o charakterze ekonomicznym i socyjnym.

Rozpoczęła się obszerna

dyskusja na temat obrad technicznych.

Litwinow proponował, by przystąpić do dyskusji nad sprawami poruszonymi w deklaracji rosyjskiej podczas gdy przedstawiciele państw bałtyckich domagali się jednomyślnie rozpoczęcia pracy w komisjach.

Ujawniła się jednomyślność przedstawicieli Lotwy, Estonji, Finlandji i Polski.

Ostatecznie zdecydowano, że po południu odbędzie się posiedzenie biura konferencji.

Tegoż dnia o godzinie 18 odbyło się

posiedzenie biura konferencji.

Ze strony rosyjskiej obecni byli Litwinow i Opp.

Na zapytanie delegata polskiego delegacja rosyjska oświadczyła, że reprezentuje sowiecką Ukrainę i Białoruś, ponieważ republiki te mają wspólny zarząd wojskowy. Delegacja rosyjska nie uważała za potrzebne zaopatrzyć się w specjalne pełnomocnictwa.

Po sprawdzeniu pełnomocnictw innych delegacji Litwinow oświadczył, że wobec złożenia zasadniczej deklaracji ze strony rosyjskiej należy przystąpić do wysłuchania propozycji innych delegacji. Po dyskusji o konieczności wytworzenia

Po przemówieniu Cziczerina Curzon wezwał Ismeda do oświadczenia się, czy Turcja podziela w zupełności stanowisko rosyjskie, na co delegat Angora odpowiedział, że stanowisko to jest najbardziej zbliżone do tureckiego.

„N. Fr. Presse” donosi z Lozanny pod d. 4 bm.

Pierwsza skaza na konferencji państw zachodnich ujawniła się dziś wieczorem. Reprezentanci państw zachodnich dziś w ciągu długiej konferencji redagowali notę, którą jutro miano wręczyć delegacji rosyjskiej w odpowiedzi na onegdajszą notę Cziczerina. Gdy nota była na ukończeniu, delegat włoski Garroni oświadczył, że nie może podpisać tej noty, ale że wysłaje do Rzymu kurjera, celem skłonięcia Mussoliniego do przyłączenia się do tej noty. Rzeczywiście wieczorem pojechał do Rzymu w tej misji bar. Lago.

„Politica” zauważa, iż stało się jasnym, że w kwestji cieśnin na zupełną jedność między trzema mocarstwami zapraszającymi liczyć nie można.

— 00 —

atmosfery wzajemnego zaufania delegacji bałtyckiej oraz delegat polski oświadczył, że przed przystąpieniem do dyskusji nad propozycją rosyjską należy przedtem określić bazę polityczną

Przedstawiciel Litwy

oświadczył, że w ciągu najbliższego posiedzenia złoży propozycje dotyczące arbitrażu.

Litwinow oświadczył, że propozycje państw bałtyckich różnią się od propozycji rosyjskich. Nie odpowiada to kwestji konferencji rozbrojeniowej. Delegat rosyjski zgadza się na równoległe rozpatrywanie państw bałtyckich przy równoczesnej jednakże pracy w komisji wojskowo-technicznej.

Przedstawiciel Lotwy zaznacza, że nie można rozpocząć prac technicznych przed rozwiązaniem spraw politycznych. Od rezultatu pracy komisji politycznej zależą postępy pracy komisji technicznej. Wszyscy delegaci przyłączyli się do tego oświadczenia.

Delegat Zaurus oświadczył, że jest gotów rozpatrywać obie kwestje równocześnie.

Ks. Radziwiłł stwierdza, że komisja polityczna winna przedstawić propozycje co do paktu o nieagresywności.

Przewodniczący Litwinow odpowiada, iż propozycje państw bałtyckich wytwarzają nową sytuację,

wobec czego musi zasięgnąć wskazówek od swego rządu. Do chwili otrzymania tych wskazówek obrady konferencji zostały przerwane.

Dnia 4. bm. o godz. 16. odbyło się w Moskwie posiedzenie konferencji, na którym w dalszym ciągu dyskutowano nad sposobami przystąpienia do obrad nad rozbrojeniem technicznym. Delegacja polska i delegacje państw bałtyckich wysunęły konieczność poprzedniego podpisania paktu o nieagresji. Delegacja rosyjska oparła się na tem, że pakt o nieagresji może być podpisany dopiero wówczas, gdy zostanie załatwiona sprawa rozbrojenia technicznego. Porozumienia nie osiągnięto. Dalszy ciąg dyskusji odłożony został do dnia następnego.

Projekt paktu o nieagresji,

złożony przez delegację polską, do którego przyłączyły się państwa bałtyckie, zaznacza: strony układające się, zobowiązują się na czas trwania paktu do wzajemnego wstrzymania się od napadu na terytoria, określone przez traktat pokojowy, lub inne umowy, dotyczące granic, zawarte pomiędzy sąsiadującymi państwami, o ile traktaty takie już istniały, a zgodnie z obecnym status quo, o ile inne traktaty pokojowe, lub inne umowy w sprawie granic pomiędzy państwami sąsiadującymi nie były jeszcze zawarte.

Strony oświadczały, że wszelkie konflikty załatwione będą przy użyciu środków pokojowych. Strony zgadzają się na to, aby w razie nieporozumienia w sprawach nieobjętych traktatem pokojowym lub umowami terytorjalnymi, oraz w razie niemożności załatwienia tego nieporozumienia na drodze dyplomatycznej, rozstrzygnięcie powyż-

szego nieporozumienia oddane zostało pod arbitraż, o ile zainteresowane państwa nie są członkami Ligi Narodów.

O ile w czasie trwania niniejszego paktu zostanie podpisana umowa, dotycząca wzajemnych gwarancji obronnych i ogólnej redukcji zbrojeń pod egidą Ligi Narodów, niniejszy pakt o nieagresji zachowuje moc tylko w tym wypadku, jeżeli nie będzie sprzeczny z postanowieniami wymienionej umowy o gwarancjach i ogólnej redukcji zbrojeń.

Pakt o nieagresji może być przyjęty również przez Rumunję, oraz za zgodą stron układających się przez inne państwa, nie biorące udziału w konferencji.

KRONIKA.

Kalendarz. Czwartek, 7 grudnia. Rz.-kat.: Ambrozego. — Gr.-kat.: Ekateryny. — Słowiański: Ludomysia.

— Konsulat polski utworzono w Jerozolimie. Konsulem został p. Adamkiewicz.

— Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się we czwartek, 7 b. m., o godzinie 6 wieczorem w sali posiedzeń Rady miejskiej w ratuszu.

— Pożyczka złota. Jak donoszą nadchodząca z Oceanu pisma polskie zaczyna polować amerykańska coraz bardziej interesować się pożyczką złotą. W szerokich kołach dzięki obywat. listemu poparciu prasy budzi się zrozumienie, że pożyczka ta nie jest wcale żadną ofiarą na rzecz Państwa ale bezpieczną i korzystną lokatą kapitału przy zabezpieczeniu przed dalszym spadkiem marki polskiej. Należy więc sądzić stwierdza polska prasa amerykańska, że ogół polski tak w kraju jak i w Ameryce w dobrze zrozumianym interesie państwowym osobistym oceni należycie korzyści i że pożyczka znajdzie żywe i gorące przyjęcie.

— II. Ogólny akademicki Zjazd kraowczy w Warszawie odbędzie się w d. 8, 9 i 10 grudnia b. r.

— VIII. pełne posiedzenie lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej odbędzie się w poniedziałek dnia 11 grudnia 1922 o godz. 5 popoł. w sali posiedzeń Izby.

— Pięćdziesiąt lat w służbie państwowej. Po półwiekowej nieprzerwanej gołowej i sumiennej pracy na niwie służby kolejowej, pożegnał się onegdaj ze swoimi współpracownikami i podwładnymi dyrektor wydziału kontroli dochodów przy lwowskiej dyrekcji kolejowej, główny inspektor Edward Hauser, przechodząc w stan spoczynku. Stojąc od lat 25, a w dyrekcji lwowskiej od lat 19, na czele wspomnianego wydziału, był p. Hauser wzorem urzędnika bezstronnego i czystego, a taktownem i życziwem postępowaniem swoim zjednał sobie prawdziwy szacunek u stron i przywiązanie swych podwładnych.

Zegnając na odchodnym wszystkich pracowników, z którymi kiedykolwiek w ciągu 50 lat swej służby miał styczność urzędową, w piśmie do nich, wystosowanem, apeluje p. Hauser do ich poczucia obowiązku, zagrzewa ich do sumiennego spełniania czynności służbowych, a zaznaczając, że od sprawności służby kolejowej zależy w dużej mierze opinja o całym państwie, prosi ich, by uczciwie pracowali dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej.

Cześć prawemu urzędnikowi i ciężkiemu, za-cnemu obywatelowi!

— Związek oficerów rezerwy armii rumuńskiej wydelegował do Związku oficerów Rezerwy armii polskiej swego przedstawiciela w osobie p. Oirgilacomar, któremu poruczono nawiązanie ściślejszego kontaktu z polską wojskowością. Fakt ten jest jeszcze jednym więcej dowodem coraz silniejszych węzłów przyjaźni jakie zacieśniają się między dwiema sąsiednimi państwami, mającymi tak wiele wspólnych interesów na wschodzie.

— Urzędowe poświęcenie i otwarcie „Teatru dla młodzieży” odbędzie się w piątek dnia 6 grudnia 1922 w I. gimnazjum matem.-przyrodniczym im. Mikołaja Kopernika we Lwowie, przy ul. Kubali 1. 4 z następującym programem: O godz. 9 30 rano Nabożeństwo w kościele archikatedralnym obrz. łac., a o godz. 11 poświęcenie sali teatralnej odsłonięcie tablicy pamiątkowej. O godz. 6 wiecz. przedstawienie na którym „Kolo miłośników sceny” z I. gimnazjum odegra „Zemstę” komedię w 4 aktach A. b. Fiedry.

OGŁOSZENIA.

UZNANIA ZA ZMARŁEGO.

T. IV. 58/19/17. Odnośnie do edyktu z dnia 26. listopada 1919 T. IV. 58/19/10, którym zarządzono postępowanie celem uznania Wojciecha Stanka za zmarłego wyznacza się dzień upływu terminu edyktalnego...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Tarnów, dnia 10. lipca 1920. 10031 1-3 T. 95/22. Wrozenie postępowania celem uznania zmarłego Michała Lachowicza...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, dnia 22. lipca 1922. 110 T. 99/22. Wrozenie postępowania celem uznania zmarłego Michała Lachowicza...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, dnia 22. lipca 1922. 11017 T. 217/22 3. Edykt. Klemens Cycon, urodzony 31 października 1861 r. w Zawojcu...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stryj, dnia 31. października 1922. 10998 T. IV. 14/20/4. Wdrozenie postępowania celem uznania za zmarłego Tomasza Cudzińskiego...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Nowy Sącz, 18. września 1922. 1098 T. 135/22/4. Wdrozenie postępowania celem uznania za zmarłego Stanisława Piechurskiego...

by udzielił no ad w Lib kuratorow P. u D... Sąd okręgowy Oddział V. Tarnopol, dnia 12. sierpnia 1922. 0057

T. 219/22/2. Hnat Szewców, syn Hryhory, urodzony w Skorodynach 9. lutego 1880 r. został w 1919. p. zmuszono we własny do b... Sąd okręgowy, Oddział IV. Cortków, dnia 17. listopada 1922. 1006

T. 111/22 3. Wdrozenie postępowania celem uznania za zmarłego... Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 4. września 1922. 1006

T. 340/207. Wdrozenie postępowania celem uznania za zmarłego... Sąd okręgowy, Oddział V. Smbor, dnia 24. listopada 1920. 1100

T. 514/22/4. Wdrozenie postępowania celem uznania za zmarłego... Sąd okręgowy, Oddział V. Lwów, dnia 16. października 1922. 1000

SPADKI.

WEZWANIE do spadkobierców, legatarjuszy i wierzycieli obywatela zagranicznego. Sp. Emma Emilia z hr. Reyów Ochocka...

nie przewodu spadkowego w Sądzie austriackim. Wzywa się zagranicznych spadkobierców i legatarjuszy...

Sąd powiatowy Innere Stadt, Oddział II. Wiedeń, dnia 2. listopada 1922. 10977 1-3

ROZMAITE OBWIESZCZENIA.

L: 18499/922. OBWIESZCZENIE. Hurtownia tytoniu I. rzędu w Gwoźdzu m. ma być obsadzona w drodze publicznej konkurencji...

AMORTYZACJE.

T. 175/22. Edykt. Na wniosek Chaima Grauera kupca w Mikuliczynie wdraża się postępowanie celem amortyzacji weksla...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, dnia 16. sierpnia 1922. 10010

KURATEL.

L. 10/21. Edykt. Iwana Kieckana rolnika z Myszkowa pozbawiono częściowo własności z powodu marnotrawstwa...

Sąd powiatowy. Zaleszczyki, dnia 30. listopada 1922. 10994

L. 7/22/5. Edykt. Sąd powiatowy w Strzyżowie uchwała z dnia 24. października 1922 L. 7/22/5 pozbawia częściowo własności Stanisława Pieciaka...

Sąd powiatowy, Oddział I. Strzyżów, dnia 24. października 1922. 10993

P. 91/22/7. Edykt. Rozalja Lata z Radziszowa pozbawiono własności w zupełności z powodu nieudolności umysłu...

Sąd powiatowy, Oddział I. Skawina, dnia 14. października 1922. 10992

L. VII. 17/31/8. Uchwała: Alicję Sprumorską, lat 29 Lwowie, obecnie w Zakładzie Kulparkowskim przebywającą...

Sąd powiatowy, Oddział I. Lwów, dnia 15. lutego 1922. 11065

FIRMY.

Firm. 181 stow. V. 366. Zmiany dotyczące firmy już wpisanej. Do rejestru wpisano dnia 12. lutego 1922. Siedziba firmy: Lwów...

Firm. 1020. Rg. C. IV. 16. Zmiany dotyczące firmy już wpisanej. Do rejestru wpisano dnia 20. października 1921...

